

# Συγκεντρωτική Αναφορά Ευρημάτων Ελέγχου Συμμόρφωσης Κοινοβουλευτικών Πολιτικών Κομμάτων για τα έτη 2016 έως 2021



27 Μαΐου 2025



## Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή .....	iii
Πίνακας Συντομογραφιών .....	iv
1. Εισαγωγή .....	1
2. Ευρήματα του ελέγχου .....	3
3. Εισφορές που έλαβαν τα Κοινοβουλευτικά Πολιτικά Κόμματα μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος .....	7
4. Οικονομικά αποτελέσματα.....	10
5. Εισφορές.....	12
6. Σχόλια επί της νομοθεσίας που αφορούν στον παρόντα έλεγχο .....	15
Παράρτημα I: Κριτήρια ελέγχου .....	17
Παράρτημα II: Αναλυτική κατάσταση ευρημάτων ελέγχου.....	18
Παράρτημα III: Εισφορές που λήφθηκαν από πολιτογραφηθέντα φυσικά πρόσωπα και από νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με αυτά.....	19

## Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

1. Οι Οικονομικές Καταστάσεις των κομμάτων ελέγχονται, με βάση τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο, από ανεξάρτητους ιδιώτες ελεγκτές.

2. Η Έκθεση μας αφορά επιπρόσθετο έλεγχο συμμόρφωσης των Κομμάτων ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, Ε.Λ.Α.Μ., ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ, ΚΟΣΠ, αναφορικά με συγκεκριμένες πρόνοιες του σχετικού Νόμου για την περίοδο 2016–2021 (για τη ΔΗΠΑ, 2018–2021). Μεταξύ των βασικών ευρημάτων, όπως παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 2 σημειώνονται τα εξής:

- καθυστερήσεις στην υποβολή και έγκριση οικονομικών καταστάσεων,
- μη ορθή τήρηση των μητρώων εισφορών,
- αποδοχή εισφορών που υπερέβαιναν τα νόμιμα όρια,
- αποδοχή εισφορών από μη εγγεγραμμένα ή αμφιβόλου νομιμότητας νομικά πρόσωπα,
- αποκλίσεις μεταξύ των καταλόγων ιδιωτικών εισφορών και των αντίστοιχων μητρώων, και
- μη τήρηση της υποχρέωσης διενέργειας ανεξάρτητου ελέγχου.

3. Η Έκθεση επίσης παραθέτει στοιχεία αναφορικά με εισφορές που έλαβαν τα Κοινοβουλευτικά Κόμματα από φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα (ΚΕΠ). Τα τρία γραφήματα στο Κεφάλαιο 3, αποτυπώνουν συγκεντρωτικά την όλη δραστηριότητα για κάθε Κοινοβουλευτικό Κόμμα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δύο πίνακες στο Παράρτημα ΙΙΙ, αφού καταγράφουν τις μέρες που μεσολάβησαν μεταξύ εισφοράς και απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου για πολιτογράφηση.

Ιδιαίτερως οι δύο περιπτώσεις που η διαφορά ημερών είναι πολύ μικρή και τα ποσά μεγάλα προκαλούν προβληματισμό.

4. Επιπλέον στο Κεφάλαιο 4 της Έκθεσης παρουσιάζεται συγκεντρωτικός πίνακας στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων για την εξεταζόμενη περίοδο, παρέχοντας μια ενδεικτική εικόνα της οικονομικής ευρωστίας των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων.

5. Περιττό να αναφερθεί ότι τα Κοινοβουλευτικά Κόμματα, ως θεσμικοί πυλώνες της Δημοκρατίας, οφείλουν να τηρούν και να εφαρμόζουν τους νόμους που τα ίδια θεσπίζουν, συμβάλλοντας στη διατήρηση της θεσμικής συνέπειας και της εμπιστοσύνης των πολιτών.

Από την άλλη, οι νομοθεσίες δοκιμάζονται στην πράξη. Ενδέχεται ορισμένες πρόνοιες να προκαλούν πρακτικά προβλήματα δυσανάλογα με το προσδοκώμενο όφελος, επιφέροντας τλαιπωρία ή και υπέρμετρο κόστος στους διοικούμενους. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να επανεξετάζονται και, ενδεχομένως, να τροποποιούνται. Η τροποποίηση των διατάξεων, όπου κριθεί σκόπιμο, αποτελεί τη θεσμικά ενδεδειγμένη οδό, αντί της διατήρησή τους αλλά χωρίς ουσιαστική εφαρμογή.



Αντρέας Παπακωνσταντίνου  
Γενικός Ελεγκτής

27 Μαΐου 2025

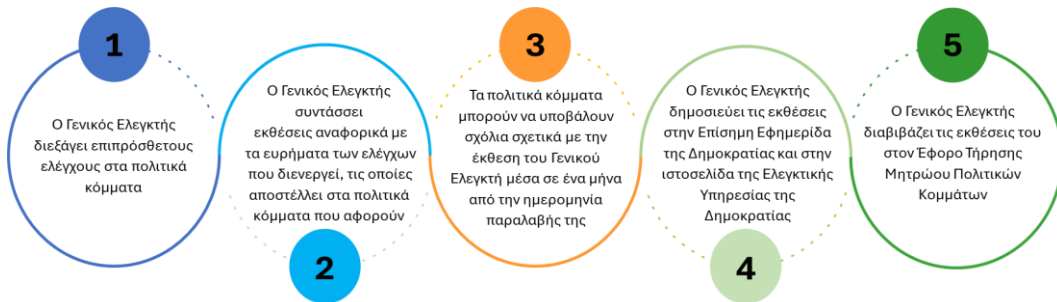
## Πίνακας Συντομογραφιών

ΑΚΕΛ	ΑΚΕΛ (Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζομένου Λαού)
ΔΗΚΟ	Δημοκρατικό Κόμμα
ΔΗΠΑ	Δημοκρατική Παράταξη – Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων
ΔΗΣΥ	Δημοκρατικός Συναγερμός
Ε.ΛΑ.Μ.	Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο (Ε.ΛΑ.Μ.)
ΕΔΕΚ	ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα
Ειδικό μητρώο εισφορών	Το μητρώο που τηρούν τα Κόμματα, στο οποίο καταγράφονται οι εισφορές και τα στοιχεία ταυτοποίησης των εισφορέων
Έφορος	Έφορος Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων
Κατάλογος ιδιωτικών εισφορών	Ο κατάλογος που περιλαμβάνει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που πραγματοποίησαν ιδιωτικές εισφορές άνω των €500 και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Κόμματος
ΚΕΠ	Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα
ΚΟΣΠ	Κίνημα Οικολόγων – Συνεργασία Πολίτων



## 1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, όπως ίσχυε, για τα έτη 2016 έως 2021, τα πολιτικά κόμματα τηρούν πλήρη στοιχεία και κατάλληλα λογιστικά βιβλία και καταρτίζουν, για κάθε ημερολογιακό έτος, οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι οποίες τυγχάνουν ανεξάρτητου ελέγχου από ιδιώτες ελεγκτές με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας διεξάγει επιπρόσθετο έλεγχο στα πολιτικά κόμματα.



### 1.1 Ελεγχόμενοι φορείς

Η παρούσα συγκεντρωτική αναφορά ευρημάτων καλύπτει τον επιπρόσθετο έλεγχο που διενεργήσαμε αναφορικά με τα 7 πολιτικά κόμματα που είχαν κοινοβουλευτική παρουσία στην Βουλή των Αντιπροσώπων, κατά την ημερομηνία έναρξης του ελέγχου μας (2.9.2022). Συγκεκριμένα, ο έλεγχός μας καλύπτει τα ακόλουθα πολιτικά κόμματα, τα οποία παρουσιάζονται βάσει της εκλογικής τους δύναμης, όπως αυτή καταγράφηκε στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές:



Η παρούσα συγκεντρωτική αναφορά ευρημάτων δημοσιεύεται ταυτόχρονα με τη δημοσίευση των αντίστοιχων Ειδικών Εκθέσεων που αφορούν σε έκαστο εκ των πιο πάνω πολιτικών κομμάτων. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, θα ακολουθήσει και η έκδοση των Ειδικών Εκθέσεων, οι οποίες αφορούν στα μη Κοινοβουλευτικά Κόμματα, και στις οργανώσεις νεολαίας, γυναικείες οργανώσεις και αγροτικές οργανώσεις που, κατά τα υπό εξέταση έτη, έλαβαν ετήσια κρατική χρηματοδότηση η οποία υπερέβαινε τις είκοσι χιλιάδες ευρώ.

## 1.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου είναι η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης των πολιτικών κομμάτων με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, που αφορούν στην ετοιμασία, υποβολή και δημοσίευση ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων από τα πολιτικά κόμματα, καθώς επίσης και στις επιπτώσεις που ενδεχομένως να επιφέρει σ' αυτές, πιθανή μη συμμόρφωσή τους με πρόνοιες του υπό αναφορά Νόμου, που αφορούν στις ιδιωτικές, χρηματικές ή μη, εισφορές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Επιπροσθέτως, η Υπηρεσία μας, κατόπιν σχετικού αιτήματος που έλαβε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, προχώρησε σε διεξαγωγή ελέγχου για τον εντοπισμό των εισφορών, που έλαβαν τα πολιτικά κόμματα από φυσικά πρόσωπα (είτε απευθείας είτε μέσω εταιρειών συνδεδεμένων με αυτά), τα οποία πολιτογραφήθηκαν μέσω του ΚΕΠ και από νομικά πρόσωπα, τα οποία παρείχαν υπηρεσίες στα πλαίσια του ΚΕΠ.

Διευκρινίζεται ότι αντικείμενο του παρόντος ελέγχου ήταν η συμμόρφωση των πολιτικών κομμάτων με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου και όχι οποιασδήποτε άλλης νομοθεσίας.

Τα κριτήρια του ελέγχου μας παρατίθενται στο Παράρτημα Ι.

**Α.** Έλεγχος συμμόρφωσης, των πολιτικών κομμάτων με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, που αφορούν στην ετοιμασία, υποβολή και δημοσίευση ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων.



**Β.** Έλεγχος συμμόρφωσης, των πολιτικών κομμάτων με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, που αφορούν στις ιδιωτικές, χρηματικές ή μη, εισφορές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

**Γ.** Έλεγχος εισφορών που έλαβαν τα πολιτικά κόμματα από φυσικά πρόσωπα, που πολιτογραφήθηκαν μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος.



## 2. Ευρήματα του ελέγχου

Τα ευρήματα του ελέγχου για τα επτά κοινοβουλευτικά πολιτικά κόμματα (τα Κόμματα) παρουσιάζονται συνοπτικά πιο κάτω (αναλυτική κατάσταση των ευρημάτων ελέγχου παρουσιάζεται στο Παράρτημα II). Σημειώνουμε ότι η ΔΗΠΑ εγγράφηκε στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων, στις 20 Απριλίου 2018 και ως εκ τούτου, ο έλεγχος που διενεργήσαμε για το εν λόγω πολιτικό κόμμα κάλυψε την περίοδο 2018-2021. Για τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα, ο έλεγχος κάλυψε ολόκληρη την υπό εξέταση περίοδο (2016-2021).

### 2.1 Σύνθεση του Κόμματος.

Δύο Κόμματα (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ), δεν περιέλαβαν στις υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές τους καταστάσεις, ως αναπόσπαστο μέρος αυτών, τα αποτελέσματα όλων των γραφείων, τμημάτων ή παραρτημάτων τους και ως εκ τούτου, οι οικονομικές τους καταστάσεις, δεν είχαν καταρτιστεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

### 2.2 Υποβολή οικονομικών καταστάσεων.

Έξι Κόμματα (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, Ε.ΛΑ.Μ., ΕΔΕΚ, ΚΟΣΠ) καθυστέρησαν να υποβάλουν τις ελεγμένες, από ιδιώτες ελεγκτές, οικονομικές τους καταστάσεις στον Έφορο Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων, για το έτος 2016, ενώ ένα Κόμμα (ΔΗΠΑ) για το έτος 2018. Δεν παρατηρήσαμε καθυστέρηση στην υποβολή των οικονομικών καταστάσεων των Κομμάτων, για τα υπόλοιπα έτη.

### 2.3 Ετοιμασία και έγκριση των οικονομικών καταστάσεων.

Το καταστατικό δύο κομμάτων (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ) δεν περιλαμβάνει πρόνοια για την ετοιμασία ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, ούτε αναφέρεται σε αυτό, ποιο όργανο είναι υπεύθυνο για την έγκρισή τους, ενώ στην περίπτωση τριών Κομμάτων (ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ, ΚΟΣΠ), παρατηρήσαμε ότι οι υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις τους εγκρίθηκαν από σώματα διαφορετικά από αυτά που ορίζονται στα καταστατικά τους.

Περαιτέρω, οι υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις δύο Κομμάτων (ΔΗΣΥ, ΔΗΠΑ), για τα έτη 2017 και 2019, αντίστοιχα, υποβλήθηκαν στον Έφορο χωρίς να φέρουν υπογραφή από τα αρμόδια πρόσωπα των Κομμάτων. Σημειώνουμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις του ΔΗΣΥ αφορούσαν μόνο στα επαρχιακά γραφεία Λάρνακας και Κερύνειας και δεν έφεραν υπογραφή ούτε και οι αντίστοιχες εκθέσεις των Ιδιωτών Ελεγκτών που περιλαμβάνονταν σε αυτές.

### 2.4 Αναφορές στη νομική υπόσταση του Κόμματος.

Στις υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις του ΔΗΚΟ, καθώς και στις αντίστοιχες Εκθέσεις του Ανεξάρτητου Ελεγκτή, που περιλαμβάνονται σε αυτές, το Κόμμα αναφέρεται ως σωματείο, παρόλο που δεν πληροί τον ορισμό του σωματείου, σύμφωνα με τον Περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα

Συναφή Θέματα Νόμο. Το Κόμμα αυτό, στις οικονομικές καταστάσεις του θα έπρεπε να αναφέρεται ως πολιτικό κόμμα, σύμφωνα με τον Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο.

## **2.5 Ανεξάρτητος έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων.**

Παρατηρήσαμε ότι οι υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις του Ε.ΛΑ.Μ., για τα έτη 2020 και 2021, δεν έτυχαν ανεξάρτητου ελέγχου, αλλά επισκόπησης από τον λογιστή του Κόμματος, γεγονός που δεν συνάδει με τις πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου.

Όσον αφορά στα ειδικά μητρώα εισφορών του ΑΚΕΛ εντοπίσαμε ιδιωτική εισφορά ύψους €50.000 από τον ιδιώτη ελεγκτή του, ο οποίος κατά τον χρόνο της εισφοράς και έως σήμερα, διατηρεί την ιδιότητα του Ελεγκτή του Κόμματος, γεγονός που εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ανεξαρτησία του. Σχετικά, σημειώνουμε ωστόσο ότι είναι η μόνη περίπτωση ιδιώτη ελεγκτή που στις εκθέσεις του, για όλα τα έτη, έχει διατυπώσει γνώμη με επιφύλαξη.

## **2.6 Μη ορθή τήρηση του μητρώου εισφορών.**

Εντοπίσαμε αδυναμίες όσον αφορά στην τήρηση των ειδικών μητρώων εισφορών όλων των κομμάτων. Μεταξύ άλλων, παρατηρήσαμε απουσία των απαραίτητων στοιχείων ταυτοποίησης των εισφορέων, την καταγραφή ανώνυμων εισφορών, την μη συμπερίληψη των εισφορών όλων των τμημάτων των Κομμάτων στο ειδικό μητρώο, καθώς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την μη καταχώριση εισφορών κάτω των €500, στα ειδικά μητρώα εισφορών.

## **2.7 Συμφιλίωση μητρώου εισφορών με οικονομικές καταστάσεις.**

Σε έξι περιπτώσεις ελεγχόμενων Κομμάτων, διαπιστώθηκαν διαφορές ανάμεσα στα συνολικά ποσά των εισφορών, όπως αυτά καταχωρίστηκαν στα ειδικά μητρώα εισφορών τους και στα συνολικά ποσά των εισφορών, όπως αυτά παρουσιάστηκαν στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους. Συγκεκριμένα, για τα υπό εξέταση έτη, οι συνολικές διαφορές που παρατηρήσαμε ήταν: €592.113 για τον ΔΗΣΥ, €853.262 για το ΑΚΕΛ, €17.310 για το Ε.ΛΑ.Μ., €43.588 για την ΕΔΕΚ, €30.677 για τη ΔΗΠΑ και €6.518 για το ΚΟΣΠ.

## **2.8 Επισκόπηση εισφορών και συναφή ευρήματα.**

Εντοπίσαμε, για το έτος 2019, εισφορά προς το ΔΗΚΟ, από νομικό πρόσωπο, το οποίο είχε καταδικαστεί σε υπόθεση διαφθοράς. Ο περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος ορίζει ότι επιτρέπονται εισφορές προς τα πολιτικά κόμματα, νοουμένου ότι αυτές προέρχονται από πρόσωπα των οποίων οι δραστηριότητες είναι νόμιμες.

## **2.9 Σύγκριση των αναρτημένων καταλόγων για ιδιωτικές εισφορές άνω των €500, με τις εισφορές άνω των €500 όπως καταχωρίστηκαν στα μητρώα εισφορών του Κόμματος.**

Διαπιστώθηκαν αποκλίσεις μεταξύ των καταλόγων εισφορών, άνω των €500, που είχαν αναρτηθεί στις ιστοσελίδες πέντε κομμάτων (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, Ε.ΛΑ.Μ., ΔΗΠΑ) και των αντίστοιχων καταχωρίσεων στα ειδικά μητρώα εισφορών που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας. Συγκεκριμένα στο ΔΗΣΥ παρατηρήσαμε διαφορές για όλα τα υπό εξέταση έτη, συνολικού ύψους €114.487, στο ΔΗΚΟ για τα έτη 2020 και 2021 παρατηρήσαμε διαφορές συνολικού ύψους €10.360, στο Ε.ΛΑ.Μ. για το έτος 2021 παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €1.500 και στην ΔΗΠΑ για το έτος 2021 παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €2.500. Δεν κατέστη δυνατόν να ποσοτικοποιηθούν οι διαφορές που αφορούν το ΑΚΕΛ, λόγω μη πληρότητας των μητρώων εισφορών του Κόμματος.

Επισημαίνουμε δε, ότι για δύο από τα Κόμματα αυτά (ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ), αν και είχαν ιδιωτικές εισφορές άνω των €500, δεν εντοπίσαμε αναρτήσεις των αντίστοιχων καταλόγων, για τα έτη 2016-2019 στην περίπτωση του ΔΗΚΟ και για τα έτη 2018-2020 στην περίπτωση της ΔΗΠΑ.

## **2.10 Υπέρβαση επιτρεπόμενου ορίου των ιδιωτικών εισφορών.**

Στα μητρώα εισφορών δύο Κομμάτων (ΑΚΕΛ<sup>1</sup>, ΔΗΚΟ) εντοπίσαμε περιπτώσεις προσώπων με εισφορές πέραν του ετήσιου επιτρεπόμενου ορίου των €50.000, ανά εισφορέα, που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, στο ΑΚΕΛ εντοπίσαμε 19 περιπτώσεις υπέρβασης του ορίου εισφορών από φυσικά πρόσωπα με τη συνολική υπέρβαση να ανέρχεται σε €184.946, ενώ στο ΔΗΚΟ εντοπίσαμε 1 περίπτωση υπέρβασης του ορίου εισφορών ύψους €12.500 από νομικό πρόσωπο.

## **2.11 Αποδείξεις είσπραξης.**

Από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους αποδείξεων είσπραξης εισφορών που διενεργήσαμε με χρήση μη στατιστικής μεθόδου δειγματοληψίας, εντοπίσαμε περιπτώσεις έκδοσης αποδείξεων, για ομάδες εισφορέων, χωρίς να επισυνάπτεται σε αυτές αναλυτική ονομαστική κατάσταση (ΔΗΚΟ), καθώς και καταχωρίσεις στα ειδικά μητρώα, αποδείξεων με λανθασμένους αύξοντες αριθμούς (ΔΗΣΥ). Επίσης εντοπίσαμε εισφορές στα ειδικά μητρώα, για τις οποίες δεν εκδόθηκαν αποδείξεις είσπραξης (ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, Ε.ΛΑ.Μ., ΚΟΣΠ), καθώς και περιπτώσεις όπου οι σχετικές αποδείξεις δεν εντοπίστηκαν στα υποβληθέντα στοιχεία (Ε.ΛΑ.Μ.). Επιπρόσθετα εντοπίσαμε αποδείξεις που δεν ήταν ορθά συμπληρωμένες ή δεν είχαν καταχωριστεί στα ειδικά μητρώα εισφορών (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, Ε.ΛΑ.Μ., ΚΟΣΠ). Λόγω της μη χρήσης στατιστικής μεθόδου δειγματοληψίας στο συγκεκριμένο βήμα ελέγχου, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να θεωρηθούν αντιπροσωπευτικά για το σύνολο των εισφορών.

---

<sup>1</sup> Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ορίου ιδιωτικών εισφορών φαίνεται να συνδέεται με την πρακτική που ακολουθούσε το Κόμμα μέχρι τον Ιούνιο του έτους 2021, όπου η πλήρης αντιμισθία των βουλευτών του Κόμματος καταβαλλόταν σ' αυτό ως εισφορά και στη συνέχεια τους καταβαλλόταν μισθός από το Κόμμα.



Επισημαίνουμε ότι δύο από τα Κόμματα (ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ) δεν προσκόμισαν για έλεγχο τα διπλότυπα αποδείξεων τους.

### **2.12 Αποδοχές ιδιωτικών εισφορών από μη εγγεγραμμένες εταιρείες.**

Σε πέντε Κόμματα (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ, ΚΟΣΠ), εντοπίσαμε περιπτώσεις αποδοχής εισφορών από νομικά πρόσωπα, για τα οποία δεν μπορέσαμε να τεκμηριώσουμε κατά πόσον ήταν εταιρείες εγγεγραμμένες στην Δημοκρατία, δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου, ως απαιτείται. Συγκεκριμένα, στον ΔΗΣΥ εντοπίστηκαν 9 περιπτώσεις συνολικού ύψους €107.520, στο ΑΚΕΛ 244 περιπτώσεις συνολικού ύψους πέραν των €80.000, στο ΔΗΚΟ 21 περιπτώσεις συνολικού ύψους €111.250, στην ΔΗΠΑ 4 περιπτώσεις συνολικού ύψους €6.500 και στο ΚΟΣΠ 3 περιπτώσεις συνολικού ύψους €180.

### **2.13 Αποδοχές ιδιωτικών εισφορών από εταιρείες που ενδεχομένως δεν είχαν τη μόνιμη εγκατάσταση τους στη Δημοκρατία για τρία έτη.**

Τέσσερα Κόμματα (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ) έλαβαν εισφορές από εταιρείες, οι οποίες, κατά την ημέρα που κατέβαλαν τις εισφορές, δεν φαίνεται να είχαν τη μόνιμη εγκατάσταση<sup>2</sup> τους στη Δημοκρατία, τουλάχιστον για τρία έτη, ως απαιτείται από το άρθρο 5(2)(στ) του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου. Συγκεκριμένα, στον ΔΗΣΥ εντοπίστηκαν 22 περιπτώσεις συνολικού ύψους €403.000, στο ΑΚΕΛ 7 περιπτώσεις συνολικού ύψους €150.000, στο ΔΗΚΟ 9 περιπτώσεις συνολικού ύψους €210.000 και στην ΕΔΕΚ 1 περίπτωση ύψους €25.000.

---

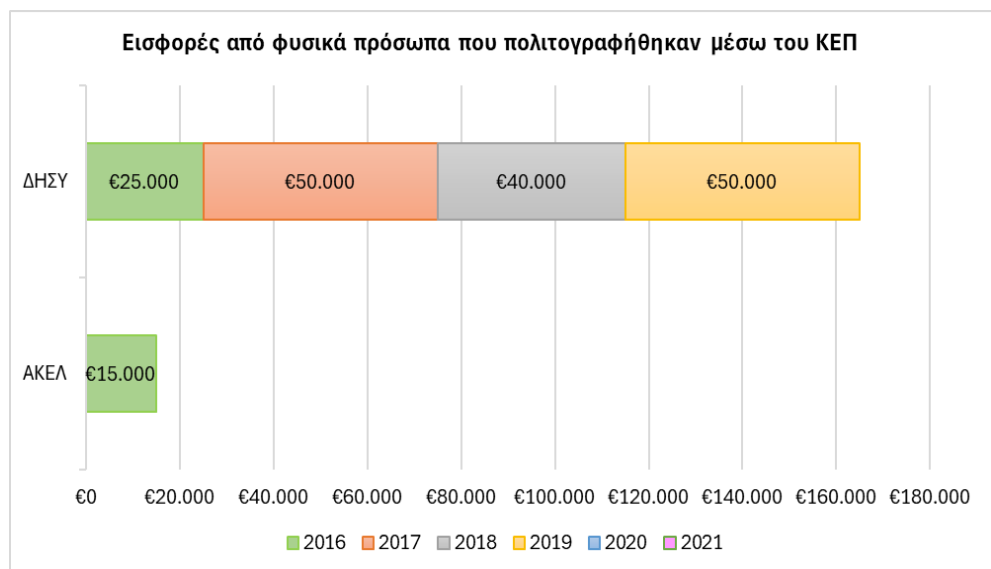
<sup>2</sup> Λόγω της πολυπλοκότητας αλλά και της υποκειμενικότητας της διαδικασίας επιβεβαίωσης της μόνιμης εγκατάστασης των νομικών προσώπων που κατέβαλαν εισφορές άνω των €5.000, στα Κόμματα, ο έλεγχός μας περιορίστηκε στην επιβεβαίωση ότι για τα πρόσωπα αυτά παρήλθαν τα τρία έτη από την ημερομηνία εγγραφής τους στο Μητρώο Επιχειρηματικών Οντοτήτων, που τηρείται από τον Κλάδο Εταιρειών, στο Τμήμα του Έφορου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

### 3. Εισφορές που έλαβαν τα Κοινοβουλευτικά Πολιτικά Κόμματα μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος

Ο έλεγχος των εισφορών που έλαβαν τα Κόμματα στα πλαίσια του ΚΕΠ πραγματοποιήθηκε κατόπιν σχετικού αιτήματος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Οι σχετικές αναφορές γίνονται για σκοπούς διαφάνειας, χωρίς να θεωρούμε ότι η αποδοχή των πιο πάνω εισφορών από τα Κόμματα παραβιάζει τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο. Σημειώνουμε ότι στις παραγράφους που ακολουθούν αναφορές γίνονται μόνο στα Κόμματα για τα οποία εντοπίστηκαν σχετικές εισφορές.

#### 3.1 Εισφορές από φυσικά πρόσωπα που πολιτογραφήθηκαν μέσω του ΚΕΠ και νομικά πρόσωπα που ήταν συνδεδεμένα<sup>3</sup> με αυτά.

Για τον εντοπισμό των εισφορών που έλαβαν τα Κόμματα, κατά τα έτη 2016 έως 2021, από φυσικά πρόσωπα που πολιτογραφήθηκαν μέσω του ΚΕΠ, προχωρήσαμε σε σύγκριση των φυσικών προσώπων που προέβησαν σε ιδιωτικές εισφορές



προς τα Κόμματα, όπως αυτά είχαν καταχωριστεί στα υποβληθέντα, από τα Κόμματα, ειδικά μητρώα εισφορών τους, με το αρχείο πολιτογραφηθέντων, που δόθηκε στην Υπηρεσία μας από το Υπουργείο Εσωτερικών. Από το εν λόγω βήμα ελέγχου εντοπίσαμε εισφορές, συνολικού ύψους €180.000, που έλαβαν τα Κόμματα ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ από πολιτογραφηθέντα φυσικά πρόσωπα (βλέπετε Γράφημα).

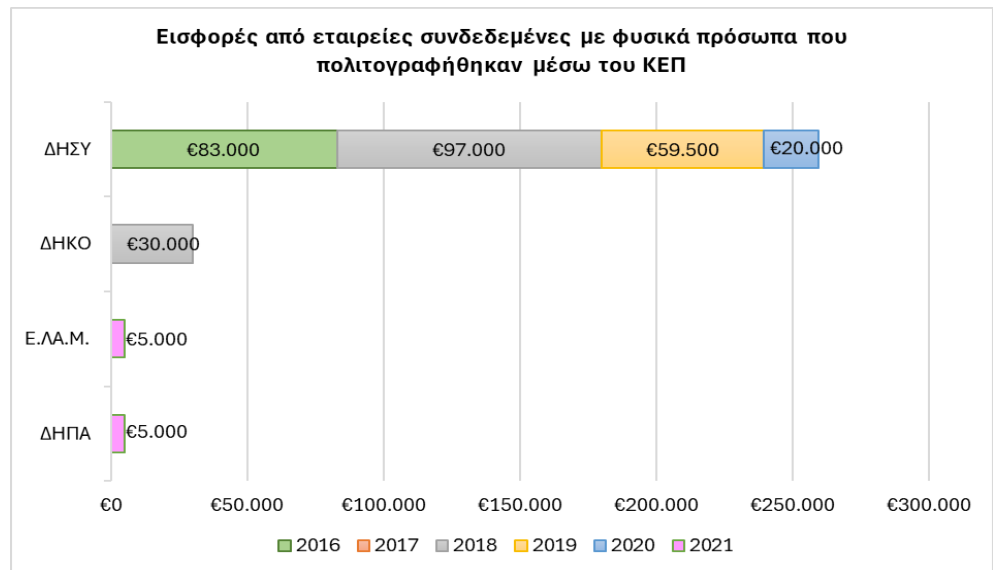
Όσον αφορά σε εισφορές από νομικά πρόσωπα, για εισφορές άνω των €5.000 ζητήσαμε από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Κλάδος Εταιρειών), κατάσταση με τους μετόχους και τελικούς μετόχους των εταιρειών που κατέβαλαν εισφορές. Επιπλέον, για τις εταιρείες που κατέβαλαν εισφορές άνω των €20.000, ζητήσαμε και κατάσταση με τους πραγματικούς δικαιούχους<sup>4</sup>. Περαιτέρω,

<sup>3</sup> Ένα νομικό πρόσωπο θεωρήθηκε συνδεδεμένο με ένα πολιτογραφημένο φυσικό πρόσωπο όταν το φυσικό πρόσωπο κατείχε ιδιοκτησιακό ή διοικητικό ρόλο σε αυτό.

<sup>4</sup> Πραγματικός δικαιούχος: Το φυσικό πρόσωπο που έχει την τελική κατοχή ή έλεγχο του νομικού προσώπου που πραγματοποίησε την εισφορά.



προχωρήσαμε σε γενική επισκόπηση των μητρώων εισφορών των Κομμάτων, δίνοντας έμφαση σε εταιρείες που είχαν αξιωματούχους με μη ελληνικά ονόματα ή εντολοδόχους αξιωματούχους. Οι μέτοχοι/ τελικοί μέτοχοι/ πραγματικοί δικαιούχοι

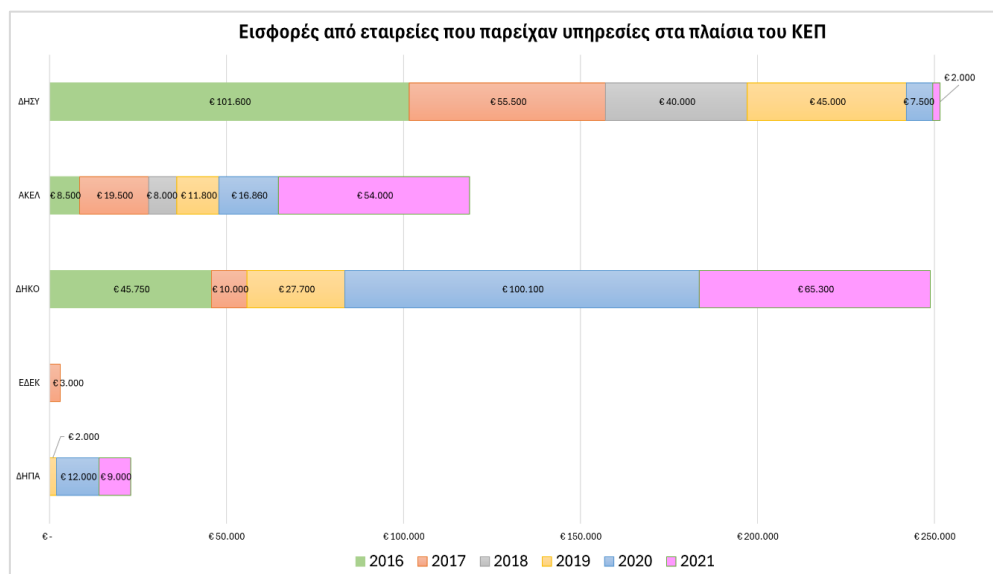


αξιωματούχοι των υπό εξέταση εταιρειών αντιπαραβλήθηκαν με το αρχείο πολιτογραφηθέντων που λάβαμε από το Υπουργείο Εσωτερικών. Από το συγκεκριμένο βήμα ελέγχου εντοπίσαμε εισφορές, συνολικού ύψους €299.500, που έλαβαν τα Κόμματα ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, Ε.Λ.Α.Μ. και ΔΗΠΑ από εταιρείες συνδεδεμένες με φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν πολιτογραφηθεί μέσω του ΚΕΠ.

Λεπτομέρειες σχετικά με τις εισφορές που λήφθηκαν από πολιτογραφηθέντα φυσικά πρόσωπα και από νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με αυτά, παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

### 3.2 Εισφορές από νομικά πρόσωπα που παρείχαν υπηρεσίες<sup>5</sup> στα πλαίσια του ΚΕΠ.

Για τον εντοπισμό των εισφορών που έλαβαν τα Κόμματα από νομικά πρόσωπα, που παρείχαν υπηρεσίες πολιτογράφησης, στα πλαίσια του ΚΕΠ, κατά τα έτη 2016 έως 2021, προχωρήσαμε σε σύγκριση των στοιχείων, όπως αυτά καταγράφονταν στα υποβληθέντα από τα



Κόμματα ειδικά μητρώα εισφορών, με τα στοιχεία των παρόχων υπηρεσιών του ΚΕΠ, όπως αυτά

<sup>5</sup> Εταιρείες που ήταν εγγεγραμμένες στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών του ΚΕΠ, που τηρούσε η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παρόχων Υπηρεσιών για το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών.



καταγράφονταν στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών του ΚΕΠ, που τηρούσε η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παρόχων Υπηρεσιών για το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών. Από το συγκεκριμένο βήμα ελέγχου εντοπίσαμε εισφορές, συνολικού ύψους €645.110, που έλαβαν τα Κόμματα ΔΗΣΥ (€251.600), ΑΚΕΛ (€118.660), ΔΗΚΟ (€248.850), ΕΔΕΚ (€3.000) και ΔΗΠΑ (€23.000) από εταιρείες που παρείχαν υπηρεσίες πολιτογράφησης.

## 4. Οικονομικά αποτελέσματα

Τα συνολικά αποτελέσματα των Κομμάτων, με βάση τις οικονομικές καταστάσεις που υπέβαλαν στον Έφορο και οι οποίες έτυχαν ελέγχου από ιδιώτες ελεγκτές, είναι τα ακόλουθα:

		2016 €	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €	2021 €	Συνολικά αποτελέσματα 2016-2021 €
<b>ΔΗΣΥ<sup>6</sup></b>	Συνολικά Έσοδα	3.437.737	3.026.533	3.454.712	2.906.710	2.616.498	2.781.914	18.224.104
	Συνολικές Δαπάνες	3.045.598	2.316.451	2.361.827	2.902.698	2.540.690	4.665.456	17.832.720
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	392.139	710.082	1.092.885	4.012	75.808	(1.883.542)	391.384
<b>ΑΚΕΛ<sup>7</sup></b>	Συνολικά Έσοδα	3.837.897	4.159.909	3.938.465	3.978.005	3.927.604	4.045.623	23.887.503
	Συνολικές Δαπάνες	4.393.637	3.688.955	4.063.325	3.780.335	3.626.988	3.896.424	23.449.664
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	(555.740)	470.954	(124.860)	197.670	300.616	149.199	437.839
<b>ΔΗΚΟ</b>	Συνολικά Έσοδα	1.336.062	1.525.601	1.590.548	1.513.891	1.512.416	1.537.097	9.015.615
	Συνολικές Δαπάνες	1.702.459	1.584.627	1.766.064	1.714.291	1.349.267	1.775.784	9.892.492
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	(366.397)	(59.026)	(175.516)	(200.400)	163.149	(238.687)	(876.877)
<b>Ε.ΛΑ.Μ.<sup>8</sup></b>	Συνολικά Έσοδα	245.912	361.925	375.306	380.123	376.217	401.927	2.141.410
	Συνολικές Δαπάνες	136.843	327.253	409.858	380.920	350.655	436.777	2.042.306
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	109.069	34.672	(34.552)	(797)	25.562	(34.850)	99.104
<b>ΕΔΕΚ</b>	Συνολικά Έσοδα	838.731	1.584.551	2.670.105	702.571	1.184.292	759.946	7.740.196
	Συνολικές Δαπάνες	693.750	591.232	925.923	1.180.051	842.986	1.058.672	5.292.614
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	144.981	993.319	1.744.182	(477.480)	341.306	(298.726)	2.447.582
<b>ΔΗΠΑ<sup>9</sup></b>	Συνολικά Έσοδα	-	-	33.560	122.304	107.927	194.394	458.185
	Συνολικές Δαπάνες	-	-	18.315	128.422	117.086	224.175	487.998
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	-	-	15.245	(6.118)	(9.159)	(29.781)	(29.813)
<b>ΚΟΣΠ</b>	Συνολικά Έσοδα	274.783	419.520	454.347	442.469	460.972	444.282	2.496.373
	Συνολικές Δαπάνες	351.175	283.871	382.312	418.122	388.606	555.816	2.379.902
	Πλεόνασμα/(έλλειμμα) έτους	(76.392)	135.649	72.035	24.347	72.366	(111.534)	116.471

<sup>6</sup> Τα αποτελέσματα του ΔΗΣΥ προκύπτουν από την ενοποίηση των σχετικών στοιχείων που παρουσιάζονται στις ελεγμένες από ιδιώτες ελεγκτές ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις που υπέβαλε το Κόμμα στον Έφορο, για τα Κεντρικά Γραφεία, για κάθε ένα από τα Επαρχιακά Γραφεία και για την Κοινοβουλευτική Ομάδα. Στην ενοποίηση δεν περιλήφθηκαν τα αποτελέσματα των παραρτημάτων εξωτερικού του Κόμματος για τα οποία δεν υποβλήθηκαν ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις.

<sup>7</sup> Τα αποτελέσματα του ΑΚΕΛ προκύπτουν από την ενοποίηση των σχετικών στοιχείων που παρουσιάζονται στις ελεγμένες από ιδιώτη ελεγκτή ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις που υπέβαλε το Κόμμα στον Έφορο, για την Κεντρική Επιτροπή, για κάθε μία από τις Επαρχιακές Επιτροπές. Στην ενοποίηση δεν περιλήφθηκαν τα αποτελέσματα των παραρτημάτων εξωτερικού του Κόμματος για τα οποία δεν υποβλήθηκαν ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις.

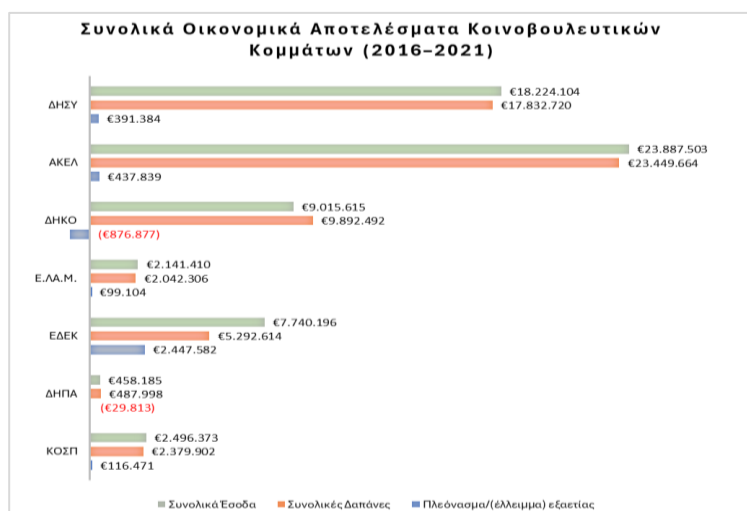
<sup>8</sup> Οι οικονομικές καταστάσεις του Ε.ΛΑ.Μ., για τα έτη 2020 και 2021, δεν έτυχαν ανεξάρτητου ελέγχου, αλλά επισκόπησης από τον λογιστή του Κόμματος.

<sup>9</sup> Η ΔΗΠΑ εγγράφηκε στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων, στις 20 Απριλίου 2018 και ως εκ τούτου δεν είχε έσοδα και δαπάνες, κατά τα έτη 2016 και 2017.

Τα συνολικά έσοδα των Κομμάτων με βάση τις οικονομικές καταστάσεις που υπέβαλαν στον Έφορο και οι οποίες έτυχαν ελέγχου από ιδιώτες ελεγκτές, αναλύονται ως ακολούθως:

		2016 €	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €	2021 €	Συνολικά 2016-2021 €
ΔΗΣΥ	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	2.205.000	1.990.518	1.916.629	1.916.629	1.916.629	1.846.629	11.792.034
	Εισφορές και άλλα έσοδα	1.232.737	1.036.015	1.538.083	990.081	699.869	935.285	6.432.070
	Συνολικά Έσοδα	3.437.737	3.026.533	3.454.712	2.906.710	2.616.498	2.781.914	18.224.104
ΑΚΕΛ	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	2.105.550	1.667.454	1.623.517	1.623.517	1.623.517	1.621.958	10.265.513
	Εισφορές και άλλα έσοδα	1.732.347	2.492.455	2.314.948	2.354.488	2.304.087	2.423.665	13.621.990
	Συνολικά Έσοδα	3.837.897	4.159.909	3.938.465	3.978.005	3.927.604	4.045.623	23.887.503
ΔΗΚΟ	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	1.061.019	980.230	970.731	970.731	970.731	970.731	5.924.173
	Εισφορές και άλλα έσοδα	275.043	545.371	619.817	543.160	541.685	566.366	3.091.442
	Συνολικά Έσοδα	1.336.062	1.525.601	1.590.548	1.513.891	1.512.416	1.537.097	9.015.615
Ε.Λ.Α.Μ. <sup>8</sup>	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	220.600	342.057	341.300	341.300	341.300	341.299	1.927.856
	Εισφορές και άλλα έσοδα	25.312	19.868	34.006	38.823	34.917	60.628	213.554
	Συνολικά Έσοδα	245.912	361.925	375.306	380.123	376.217	401.927	2.141.410
ΕΔΕΚ	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	662.160	469.291	498.121	485.520	485.650	498.520	3.099.262
	Εισφορές και άλλα έσοδα	176.571	1.115.260	2.171.984	217.051	698.642	261.426	4.640.934
	Συνολικά Έσοδα	838.731	1.584.551	2.670.105	702.571	1.184.292	759.946	7.740.196
ΔΗΠΑ <sup>9</sup>	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	-	-	-	-	-	-	-
	Εισφορές και άλλα έσοδα	-	-	33.560	122.304	107.927	194.394	458.185
	Συνολικά Έσοδα	-	-	33.560	122.304	107.927	194.394	458.185
ΚΟΣΠ	Κρατική χρηματοδότηση/χορηγία	253.925	405.405	430.837	416.232	437.301	389.530	2.333.230
	Εισφορές και άλλα έσοδα	20.858	14.115	23.510	26.237	23.671	54.752	163.143
	Συνολικά Έσοδα	274.783	419.520	454.347	442.469	460.972	444.282	2.496.373

Το γράφημα στα δεξιά παρουσιάζει τα συνολικά οικονομικά αποτελέσματα των Κομμάτων, για την περίοδο 2016–2021, που περιλαμβάνουν τα συνολικά τους έσοδα, τις συνολικές τους δαπάνες και το τελικό πλεόνασμα ή έλλειμμα που προέκυψε για κάθε Κόμμα κατά την υπό εξέταση εξαετία.



## 5. Εισφορές

Τα πολιτικά κόμματα στην Κύπρο δύνανται να λαμβάνουν ιδιωτικές εισφορές, τόσο χρηματικές όσο και μη χρηματικές, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, νοουμένου ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από το άρθρο 5 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου Ν.175(Ι)/2012. Οι εισφορές αυτές, ως απαιτείται από την σχετική νομοθεσία, πρέπει να καταχωρίζονται σε ειδικά μητρώα εισφορών που τηρούνται από κάθε πολιτικό κόμμα και επιπρόσθετα το κάθε πολιτικό κόμμα, το αργότερο μέχρι την 30<sup>ή</sup> Ιουνίου κάθε έτους, έχει υποχρέωση, να αναρτά στην ιστοσελίδα του στο διαδίκτυο και ταυτόχρονα να διαβιβάζει στον Έφορο, κατάλογο των προσώπων που είχαν προβεί σε ιδιωτικές εισφορές άνω των €500 κατά το αμέσως προηγούμενο έτος, ο οποίος περιλαμβάνει τα ονόματα των φυσικών και των νομικών προσώπων και το συνολικό ποσό εισφοράς για κάθε περίπτωση. Οι αναφορές που ακολουθούν γίνονται αποκλειστικά για σκοπούς διαφάνειας.

Ο πίνακας που ακολουθεί, αποτυπώνει τα ποσά που καταχωρίστηκαν από κάθε Κόμμα, ανά έτος, στα ειδικά μητρώα εισφορών του, καθώς επίσης και το συνολικό ποσό εισφορών για την εξεταζόμενη περίοδο:

Κόμμα	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Σύνολο
ΔΗΣΥ	€ 724.248	€ 767.464	€ 998.000	€ 580.200	€ 428.450	€ 712.742	<b>€ 4.211.104</b>
ΑΚΕΛ	€1.187.456	€ 1.585.927	€ 1.537.821	€ 1.788.803	€ 1.582.764	€ 1.806.146	<b>€ 9.488.917</b>
ΔΗΚΟ	€140.255	€ 433.986	€ 350.756	€ 227.375	€ 341.545	€ 385.649	<b>€ 1.879.566</b>
Ε.ΛΑ.Μ.	€ 1.000	-	€ 10.000	€ 5.000	€ 10.000	€ 19.300	<b>€ 45.300</b>
ΕΔΕΚ	€ 16.000	€ 57.208	€ 73.754	€ 79.034	€ 58.964	€ 89.799	<b>€ 374.759</b>
ΔΗΠΑ <sup>9</sup>	-	-	€ 34.231	€ 117.500	€ 107.477	€ 168.300	<b>€ 427.508</b>
ΚΟΣΠ	€ 23.197	€ 13.047	€ 16.019	€ 19.475	€ 16.481	€ 20.483	<b>€ 108.703</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>€ 2.092.156</b>	<b>€ 2.857.632</b>	<b>€ 3.020.580</b>	<b>€ 2.817.388</b>	<b>€ 2.545.681</b>	<b>€ 3.202.419</b>	<b>€ 16.535.857</b>

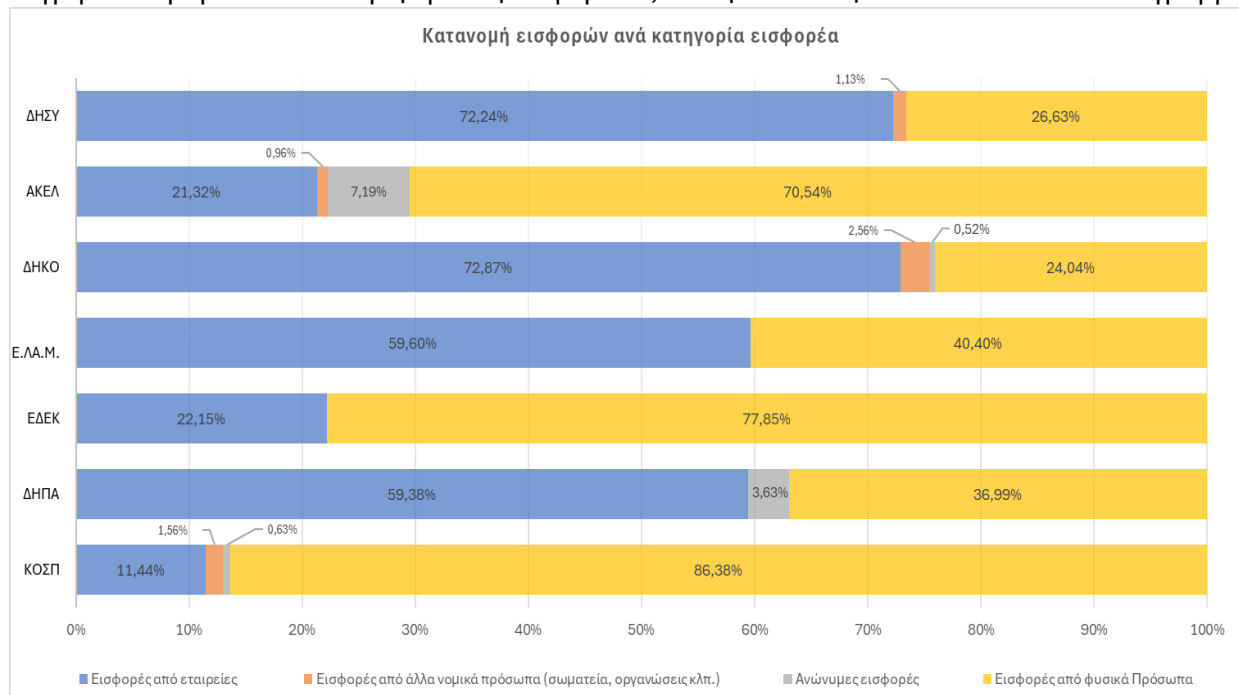
Ο αριθμός των καταχωρίσεων για εισφορές στα ειδικά μητρώα εισφορών των Κομμάτων, για την εξεταζόμενη περίοδο, ανήλθε συνολικά σε 32.896, όπως αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Κόμμα	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Σύνολο
ΔΗΣΥ	94	73	73	99	74	192	<b>605</b>
ΑΚΕΛ	4.373	5.352	5.319	5.566	4.220	4.723	<b>29.553</b>
ΔΗΚΟ	229	278	304	344	165	192	<b>1.512</b>
Ε.ΛΑ.Μ.	1	-	2	1	1	9	<b>14</b>
ΕΔΕΚ	5	62	57	60	52	54	<b>290</b>
ΔΗΠΑ <sup>9</sup>	-	-	7	47	34	78	<b>166</b>
ΚΟΣΠ	92	117	120	113	146	168	<b>756</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>4.794</b>	<b>5.882</b>	<b>5.882</b>	<b>6.230</b>	<b>4.692</b>	<b>5.416</b>	<b>32.896</b>

Από τον συνδυασμό των πιο πάνω πινάκων προκύπτει ότι ο μέσος όρος ποσού εισφορών<sup>10</sup>, για όλα τα Κόμματα και για όλη την εξεταζόμενη περίοδο, ανήλθε σε €503, ωστόσο, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις στους ετήσιους μέσους όρους εισφορών ανά Κόμμα. Τα Κόμματα ΔΗΣΥ, Ε.ΛΑ.Μ. και ΔΗΠΑ παρουσιάζουν τους υψηλότερους μέσους όρους, ενώ τα Κόμματα ΑΚΕΛ και ΚΟΣΠ, εμφανίζουν τους χαμηλότερους. Πρέπει ωστόσο, να σημειωθεί ότι τα Κόμματα ΔΗΣΥ και Ε.ΛΑ.Μ. δεν καταχώρισαν στα μητρώα τους εισφορές αξίας μικρότερης των €500, γεγονός που εν μέρει επηρεάζει την πληρότητα των υπολογισμών, καθώς τόσο οι συνολικές εισφορές όσο και ο αριθμός των καταχωρίσεων στα μητρώα εισφορών τους (όπως παρουσιάζονται στους πιο πάνω πίνακες) εμφανίζονται μειωμένα. Ακολουθεί πίνακας με τα αντίστοιχους μέσους όρους:

Κόμμα	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Μέσος όρος εισφορών εξεταίας
ΔΗΣΥ	€ 7.705	€ 10.513	€ 13.671	€ 5.861	€ 5.790	€ 3.712	<b>€ 6.961</b>
ΑΚΕΛ	€ 272	€ 296	€ 289	€ 321	€ 375	€ 382	<b>€ 321</b>
ΔΗΚΟ	€ 612	€ 1.561	€ 1.154	€ 661	€ 2.070	€ 2.009	<b>€ 1.243</b>
Ε.ΛΑ.Μ.	€ 1.000	-	€ 5.000	€ 5.000	€ 10.000	€ 2.144	<b>€ 3.236</b>
ΕΔΕΚ	€ 3.200	€ 923	€ 1.294	€ 1.317	€ 1.134	€ 1.663	<b>€ 1.292</b>
ΔΗΠΑ <sup>9</sup>	-	-	€ 4.890	€ 2.500	€ 3.161	€ 2.158	<b>€ 2.575</b>
ΚΟΣΠ	€ 252	€ 112	€ 133	€ 172	€ 113	€ 122	<b>€ 144</b>

Για σκοπούς ανάλυσης, κατηγοριοποιήσαμε τις συνολικές εισφορές με βάση την πηγή προέλευσής τους. Συγκεκριμένα, οι καταχωρισθείσες από τα Κόμματα εισφορές στα ειδικά μητρώα τους, για όλα τα έτη, κατηγοριοποιήθηκαν σε τέσσερις ομάδες εισφορέων, όπως απεικονίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα:



<sup>10</sup> Ο υπολογισμός του μέσου όρου των εισφορών βασίστηκε στη διαίρεση του συνολικού ποσού εισφορών (€16.535.857) με τον συνολικό αριθμό των σχετικών καταχωρήσεων (32.896).



Τέλος, προχωρήσαμε σε περαιτέρω κατηγοριοποίηση όλων των εισφορών, άνω των €1.000, που έλαβαν τα Κόμματα από εταιρείες, για όλα τα υπό εξέταση έτη, ανά κλάδο δραστηριότητας, με βάση πληροφορίες που αντλήθηκαν από τα ειδικά μητρώα εισφορών των Κομμάτων, από το μητρώο του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας, καθώς και από έρευνα στο διαδίκτυο. Η κατηγοριοποίηση αυτή αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Κατηγορίες δραστηριότητας εισφορέων - Κυπριακές εταιρείες	Κατανομή συνολικών εισφορών %	Κατανομή ανά Κόμμα						
		ΔΗΣΥ %	ΑΚΕΛ %	ΔΗΚΟ %	Ε.ΛΑ.Μ. %	ΕΔΕΚ %	ΔΗΠΑ %	ΚΟΣΠ %
Ανάπτυξη ακινήτων και κατασκευές	25,52	23,55	23,34	29,97	74,07	27,71	37,82	-
Εμπόριο / Μεταποίηση	15,52	6,89	30,66	14,16	3,70	1,20	12,21	-
Διαχείριση επενδύσεων / Συμβουλευτικές υπηρεσίες	9,35	11,19	0,82	20,44	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά	6,02	11,80	0,84	1,39	-	-	5,91	-
Επενδυτικές δραστηριότητες	4,71	7,08	2,08	4,16	-	-	2,56	-
Λογιστικές και φορολογικές υπηρεσίες	4,65	7,73	1,31	2,70	-	-	7,09	-
Παραγωγή και διάθεση αλκοολούχων και άλλων ποτών	4,39	3,94	6,87	2,92	-	-	-	-
Ναυτιλιακά	4,26	3,94	3,16	5,48	-	30,12	2,36	-
Νομικές υπηρεσίες	2,95	3,88	3,07	1,46	-	-	0,39	-
Τεχνολογία/Πληροφοριακά συστήματα	2,92	2,48	4,33	1,83	-	-	4,14	-
Τυχερά παιχνίδια και λαχεία	2,85	2,09	4,30	1,46	-	22,89	-	36,20
Εξορύξεις	2,69	1,48	2,27	6,72	-	-	-	-
Ενέργεια	2,28	4,35	0,22	-	-	-	7,09	-
Υπηρεσίες - Άλλες	2,10	1,29	4,19	1,06	-	-	1,77	-
Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	1,93	2,88	1,04	0,51	-	13,25	1,97	-
Πηγές ανανεώσιμης ενέργειας	1,50	1,35	1,14	-	-	2,41	13,79	8,04
Τουριστικά	0,62	1,38	-	-	-	-	-	-
Εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαχείρισης	0,51	1,15	-	-	-	-	-	-
Δραστηριότητες άλλες	0,41	-	1,37	-	-	-	-	-
Στοιχηματικές δραστηριότητες	0,22	0,16	-	-	18,52	-	1,97	-
Εκπαίδευση	0,18	0,38	0,05	-	-	-	-	-
Εκδόσεις	0,12	0,27	-	-	-	-	-	-
Κτηματομεσιτικές υπηρεσίες	0,07	0,13	-	-	-	1,20	-	-
Άλλες εισφορές κάτω των €1000	3,51	0,59	8,94	2,09	3,70	1,20	0,93	55,76
Δεν εντοπίστηκαν στο μητρώο Εφόρου Εταιρειών	0,73	-	-	3,65	-	-	-	-
	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

Σημειώνουμε ότι, η πιο πάνω ανάλυση βασίστηκε στις διαθέσιμες πληροφορίες και ενδέχεται να προέκυπτε κάποια διαφοροποίηση στα αποτελέσματα, αν είχαμε υιοθετήσει διαφορετική προσέγγιση ως προς την κατηγοριοποίηση των εταιρειών.

## 6. Σχόλια επί της νομοθεσίας που αφορούν στον παρόντα έλεγχο

Σε συνέχεια σχετικών αναφορών που έχουν περιληφθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, παραθέτουμε σχόλια επί συγκεκριμένων προνοιών του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου:

- α. Σύμφωνα με το άρθρο 5(1) του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου «*Επιπρόσθετα από την κρατική χρηματοδότηση, πολιτικό κόμμα δύναται να αποδέχεται ιδιωτικές, χρηματικές ή μη, εισφορές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα νοουμένου ότι αυτές ... (γ) προέρχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων οι δραστηριότητες είναι νόμιμες*». Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του ίδιου Νόμου «*δεν επιτρέπεται ιδιωτική εισφορά οποιουδήποτε είδους που υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ανά έτος από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εάν το εν λόγω πρόσωπο... (α) Έχει ανεκπλήρωτες» φορολογικές υποχρεώσεις ... (δ) δεν έχει λευκό ποινικό μητρώο...»*.

Δεν καθορίζεται με σαφήνεια στη σχετική νομοθεσία σε ποιες ενέργειες πρέπει ή αναμένεται να προβαίνουν τα πολιτικά κόμματα, πριν την αποδοχή οποιασδήποτε εισφοράς, για να επιβεβαιώσουν την τήρηση των πιο πάνω προνοιών της νομοθεσίας, ούτε και ποια αποδεικτικά στοιχεία είναι δυνατόν να διατηρούν. Αναφορικά με την εν λόγω ασάφεια, σε σχετική γνωμάτευση, ημερ. 31.7.2018, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, επισημαίνεται ότι τα πολιτικά κόμματα δεν έχουν ευθύνη να διενεργούν έλεγχο σε σχέση με το θέμα της νομιμότητας των δραστηριοτήτων των εισφορέων, ωστόσο με βάση την ίδια γνωμάτευση, σε σχέση με τα στοιχεία που απαιτούνται στο άρθρο 5(2), που αναφέρεται στην αμέσως πιο πάνω υποπαράγραφο, τα κόμματα πρέπει να ζητούν τα στοιχεία που προϋποθέτει ο Νόμος π.χ. λευκό ποινικό μητρώο ή βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας.

- β. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, «*...δεν επιτρέπεται ιδιωτική εισφορά οποιουδήποτε είδους που υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ανά έτος από φυσικό ή νομικό πρόσωπο εάν το εν λόγω πρόσωπο: ... (στ) δεν είχε, στην περίπτωση νομικού προσώπου, κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τη μόνιμη εγκατάστασή του στη Δημοκρατία...»*.

Η διαδικασία επαλήθευσης της μόνιμης εγκατάστασης των νομικών προσώπων που προβαίνουν σε εισφορές στα πολιτικά κόμματα ενδεχομένως να είναι χρονοβόρα και περίπλοκη. Απαιτεί τη συλλογή και αξιολόγηση εγγράφων που να αποδεικνύουν τη μόνιμη εγκατάσταση, γεγονός που καθιστά δύσκολη την εφαρμογή της συγκεκριμένης πρόνοιας του Νόμου.

- γ. Σύμφωνα με το άρθρο 5(6)(α) του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου «*Κάθε πολιτικό κόμμα, το αργότερο μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε έτους, αναρτά στην ιστοσελίδα του στο διαδίκτυο και ταυτόχρονα διαβιβάζει στον Έφορο, κατάλογο των προσώπων που είχαν προβεί σε ιδιωτικές εισφορές άνω των πεντακόσιων ευρώ (€500) κατά το αμέσως προηγούμενο έτος*». Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 6(2)(β) του ίδιου Νόμου «*Οι οικονομικές καταστάσεις κάθε πολιτικού κόμματος, αφού ελεγχθούν ... αναρτώνται στην ιστοσελίδα του πολιτικού κόμματος*».



Στις πρόνοιες της νομοθεσίας δεν υπάρχει ρητή αναφορά για το χρονικό διάστημα στο οποίο πρέπει να παραμένουν αναρτημένα τα εν λόγω στοιχεία, γεγονός που δημιουργεί αβεβαιότητα για το κατά πόσο τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι διαθέσιμα σε δημόσια πρόσβαση για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή επ' αόριστον.

- δ. Δεν αναγραφόταν σε όλες τις περιπτώσεις των αποδείξεων εισπραχης που είχαν εκδοθεί, ο αριθμός ταυτότητας των φυσικών προσώπων ή ο αριθμός εγγραφής για τα νομικά πρόσωπα. Στον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο αναφέρεται σαφώς ότι πρέπει να εκδίδεται απόδειξη για κάθε ιδιωτική εισφορά, αλλά δεν καθορίζεται σ' αυτόν τι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνει αυτή, παρά μόνο ότι «...για τις μη χρηματικές εισφορές οποιασδήποτε φύσης, η πιο πάνω απόδειξη περιλαμβάνει απαραίτητα την πλήρη περιγραφή της φύσης της εισφοράς και την αξία της, όπως αυτή καθορίζεται κατόπιν εκτίμησης με βάση τις τρέχουσες τιμές της αγοράς σε κάθε περίπτωση και η οποία συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο ιδιωτικών εισφορών...». Η απουσία συγκεκριμένων προνοιών στην νομοθεσία σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις αποδείξεις εισπράξεις ενδέχεται να δυσχεραίνει τόσο την καταγραφή των απαιτούμενων στοιχείων στο μητρώο εισφορών, δηλαδή το όνομα και τον αριθμό δελτίου ταυτότητας για φυσικά πρόσωπα ή τον αριθμό εγγραφής για νομικά πρόσωπα, όσο και τον έλεγχο από τους ελεγκτές, όταν από τις αποδείξεις εισπραχης απουσιάζουν τα προαναφερθέντα στοιχεία.
- ε. Στο άρθρο 5(1)(στ) του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, αναφέρεται ότι οι χρηματικές ή μη εισφορές «στην περίπτωση που προέρχονται από εταιρείες αυτές είναι εγγεγραμμένες δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου ...». Επίσης στο εδάφιο 2 του εν λόγω Νόμου αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται ιδιωτική εισφορά οποιουδήποτε είδους που υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ από νομικό πρόσωπο το οποίο «(στ) δεν είχε ... κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τη μόνιμη εγκατάστασή του στη Δημοκρατία, σύμφωνα με την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στους περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμους του 2002 έως του 2015, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, εκτός αν πρόκειται για εταιρεία εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά ή εταιρεία εγγεγραμμένη ως αλλοδαπή που έχει εγκαθιδρύσει τόπο εργασίας εντός της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται ...».

Ο Νόμος δεν περιλαμβάνει αντίστοιχες ρητές πρόνοιες για άλλου είδους νομικά πρόσωπα, όπως σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμούς ή καταπιστεύματα (trusts). Η απουσία σαφούς αναφοράς δημιουργεί κενό, δεδομένου ότι δεν διευκρινίζεται εάν και υπό ποιες προϋποθέσεις τα εν λόγω νομικά πρόσωπα δύνανται να προβαίνουν σε εισφορές προς πολιτικά κόμματα.

## Παράρτημα Ι: Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α. Ο Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος (Ν. 175(Ι)/2012).
- β. Οι σχετικές γνωματεύσεις της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.



Τα κριτήρια του ελέγχου συνοψίζονται ως εξής:

- α. Οι οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν από τα πολιτικά κόμματα είναι πλήρεις, περιλαμβάνουν δηλαδή όλα τα γραφεία, τμήματα ή παραρτήματα των πολιτικών κομμάτων, εντός ή εκτός Κύπρου.
- β. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από τα πρόσωπα που καθορίζονται στα καταστατικά των πολιτικών κομμάτων και έτυχαν ανεξάρτητου ελέγχου.
- γ. Τα πολιτικά κόμματα υπέβαλαν στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις και επίσης έχουν αναρτήσει αυτές στην ιστοσελίδα τους, εντός των χρονικών πλαισίων όπως καθορίζεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο.
- δ. Τα πολιτικά κόμματα εφάρμοσαν τις διατάξεις του άρθρου 5 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου σε σχέση με την αποδοχή ιδιωτικών εισφορών, την έκδοση αποδείξεων και την τήρηση ειδικού μητρώου εισφορών.
- ε. Τα πολιτικά κόμματα ανάρτησαν στην ιστοσελίδα τους στο διαδίκτυο και ταυτόχρονα διαβίβασαν στον Έφορο κατάλογο των προσώπων που είχαν προβεί σε ιδιωτικές εισφορές άνω των €500.
- στ. Τα πολιτικά κόμματα έλαβαν εισφορές:
  - ♦ από αλλοδαπούς που πολιτογραφήθηκαν μέσω του ΚΕΠ ή/και από νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με αυτούς.
  - ♦ από φυσικά και νομικά πρόσωπα που είχαν διασύνδεση με το ΚΕΠ μέσω της παροχής υπηρεσιών πολιτογράφησης.



## Παράρτημα II: Αναλυτική κατάσταση ευρημάτων ελέγχου

Θέμα	ΔΗΣΥ	ΑΚΕΛ	ΔΗΚΟ	Ε.Α.Μ.	ΕΔΕΚ	ΔΗΠΑ	ΚΟΣΠ
<b>Σύνθεση του Κόμματος στις οικονομικές καταστάσεις.</b>	Οι οικονομικές καταστάσεις δεν περιλάμβαναν ως αναπόσπαστο μέρος αυτών τα αποτελέσματα όλων των γραφείων, τμημάτων ή παραρτημάτων του Κόμματος.	Οι οικονομικές καταστάσεις δεν περιλάμβαναν ως αναπόσπαστο μέρος αυτών τα αποτελέσματα όλων των γραφείων, τμημάτων ή παραρτημάτων του Κόμματος.					
<b>Υποβολή οικονομικών καταστάσεων.</b>	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2018.	Εκπρόθεσμη υποβολή για το έτος 2016.
<b>Ετοιμασία και έγκριση των οικονομικών καταστάσεων.</b>	Δεν εντοπίσαμε σχετική πρόνοια στο καταστατικό. Οι οικονομικές καταστάσεις Επαρχιακών Γραφείων Λάρνακας και Κερύνειας για το 2017 δεν έφεραν υπογραφές.	Δεν εντοπίσαμε σχετική πρόνοια στο καταστατικό.	Παρατηρήσαμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από διαφορετικό σώμα από αυτό που ορίζεται στο καταστατικό του Κόμματος.			Παρατηρήσαμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από διαφορετικό σώμα από αυτό που ορίζεται στο καταστατικό του Κόμματος. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2019 δεν έφεραν όλες τις υπογραφές.	Παρατηρήσαμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από διαφορετικό σώμα από αυτό που ορίζεται στο καταστατικό του Κόμματος.
<b>Αναφορές στη νομική υπόσταση του Κόμματος στις οικονομικές καταστάσεις και τις Εκθέσεις Ανεξάρτητου Ελεγκτή.</b>			Στις οικονομικές καταστάσεις το Κόμμα ορίζεται ως «σωματείο» και όχι ως «πολιτικό κόμμα».				
<b>Ανεξάρτητος έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων.</b>		Εντοπίσαμε εισφορά, ύψους €50.000, από τον Ιδιώτη Ελεγκτή του Κόμματος, γεγονός που εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ανεξαρτησία του.		Οι υποβληθείσες στον Έφορο οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2020 και 2021 δεν έτυχαν ανεξάρτητου ελέγχου.			
<b>Μη ορθή τήρηση του μητρώου εισφορών.</b>	Δεν καταχωρίζονταν στα μητρώα εισφορές αξίας μικρότερης των €500.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης/άνωνμες εισφορές.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης/άνωνμες εισφορές.	Στα μητρώα εισφορών υπήρχαν καταγραφές με ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης.
<b>Πληρότητα των ειδικών μητρώων εισφορών.</b>		Από τα ειδικά μητρώα εισφορών απουσίαζε το παράρτημα Μ. Βρετανίας για το έτος 2016.					
<b>Συμφιλίωση μητρώου εισφορών με οικονομικές καταστάσεις.</b>	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €592.113.	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €853.262.		Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €17.310.	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €43.588.	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €30.677.	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €6.518.
<b>Δημοσίευση καταλόγου εισφορών άνω των €500.</b>	Εντοπίστηκαν δημοσιευμένοι οι κατάλογοι για τα έτη 2016 έως 2021. Δεν μπορέσαμε να επιβεβαιώσουμε την ημερομηνία δημοσίευσης των καταλόγων.	Εντοπίστηκαν δημοσιευμένοι οι κατάλογοι για τα έτη 2016 έως 2021. Οι κατάλογοι για τα έτη 2016 και 2017 δημοσιοποιήθηκαν εκπρόθεσμα.	Δεν εντοπίστηκαν αναρτημένοι κατάλογοι για τα έτη 2016-2019.	Εντοπίστηκαν δημοσιευμένοι οι κατάλογοι για τα έτη 2016 έως 2021. Ο κατάλογος για το έτος 2016 δημοσιοποιήθηκε εκπρόθεσμα.	Εντοπίστηκαν δημοσιευμένοι οι κατάλογοι για τα έτη 2016 έως 2021. Δεν μπορέσαμε να επιβεβαιώσουμε την ημερομηνία δημοσίευσης των καταλόγων.	Δεν εντοπίστηκαν αναρτημένοι κατάλογοι για τα έτη 2018-2020.	
<b>Σύγκριση των αναρτημένων καταλόγων με ιδιωτικές εισφορές άνω των €500, με τις εισφορές άνω των €500 όπως καταχωρίστηκαν στα μητρώα εισφορών του Κόμματος.</b>	Παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €114.487.	Παρατηρήσαμε διαφορές.	Για τα έτη 2020 και 2021 παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €10.360.	Για το έτος 2021 παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €1.500.		Για το έτος 2021 παρατηρήσαμε διαφορές ύψους €2.500.	
<b>Αποδείξεις εισπραχίας.</b>	Εντοπίσαμε 14 περιπτώσεις λαθασμένης καταγραφής αύξοντα αριθμού αποδείξεων εισπραχίας. Δεν προσκομίστηκαν διπλότυπα Λεμεσού και Πάφου.	Εντοπίσαμε 33 περιπτώσεις μη έκδοσης αποδείξεων, 4 περιπτώσεις μη καταχώρισης εισφορών στο μητρώο και 6 περιπτώσεις μη ορθής συμπλήρωσης των αποδείξεων εισπραχίας.	Εντοπίσαμε 5 περιπτώσεις μη καταχώρισης εισφορών στο μητρώο και 5 περιπτώσεις έκδοσης ομαδικών αποδείξεων.	Εντοπίσαμε 2 περιπτώσεις μη έκδοσης αποδείξεων εισπραχίας και δύο περιπτώσεις μη εντοπισμού των αποδείξεων στα αρχεία του Κόμματος.	Δεν προσκόμισε αποδείξεις για σκοπούς ελέγχου.	Δεν προσκόμισε αποδείξεις για σκοπούς ελέγχου.	Εντοπίσαμε 12 περιπτώσεις μη έκδοσης αποδείξεων εισπραχίας.
<b>Υπέρβαση επιτρεπόμενου ορίου των ιδιωτικών εισφορών.</b>		Εντοπίσαμε 19 περιπτώσεις υπέρβασης του ορίου εισφορών από φυσικά πρόσωπα.	Εντοπίσαμε 1 περίπτωση υπέρβασης του ορίου εισφορών από νομικό πρόσωπο.				
<b>Αποδοχές ιδιωτικών εισφορών από μη εγγεγραμμένες εταιρείες.</b>	Εντοπίσαμε 9 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €107.520.	Εντοπίσαμε 244 περιπτώσεις, για τις οποίες δεν μπορούμε να τεκμηριώσουμε κατά πόσον τα συγκεκριμένα νομικά πρόσωπα ήταν εγγεγραμμένα στην Δημοκρατία.	Εντοπίσαμε 21 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €111.250.			Εντοπίσαμε 4 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €6.500.	Εντοπίσαμε 3 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €180.
<b>Αποδοχές ιδιωτικών εισφορών από εταιρείες που δεν ενδεχομένως είχαν τη μόνιμη εγκατάστασή τους στη Δημοκρατία για τρία έτη.</b>	Εντοπίσαμε 22 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €403.000.	Εντοπίσαμε 7 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €150.000.	Εντοπίσαμε 9 περιπτώσεις, συνολικού ύψους €210.000.		Εντοπίσαμε 1 περίπτωση, συνολικού ύψους €25.000.		
<b>Επισκόπηση εισφορών και συναφή ευρήματα / Νομιμότητα όσον αφορά στις εισφορές.</b>			Εντοπίσαμε εισφορά από νομικό πρόσωπο το οποίο είχε καταδικαστεί για διαφθορά.				

## **Παράρτημα ΙΙΙ: Εισφορές που λήφθηκαν από πολιτογραφηθέντα φυσικά πρόσωπα και από νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με αυτά**

### **Εισφορές που λήφθηκαν από φυσικά πρόσωπα που έχουν πολιτογραφηθεί**

Κόμμα που έλαβε την εισφορά	Ημερομηνία εισφοράς	Ποσό €	Ημερομηνία απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου	Μέρες που μεσολάβησαν μεταξύ εισφοράς και απόφασης (απόλυτος αριθμός)
ΔΗΣΥ	30.9.2016	25.000	16.7.2014	807
ΔΗΣΥ	31.12.2017	50.000	16.7.2014	1.264
ΔΗΣΥ	31.1.2018	40.000	12.12.2016	415
ΔΗΣΥ	31.12.2019	50.000	31.7.2018	518
ΑΚΕΛ	13.7.2016	10.000	30.10.2013	987
ΑΚΕΛ	26.7.2016	5.000	30.10.2013	1.000

### **Εισφορές που λήφθηκαν από νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με φυσικά πρόσωπα που έχουν πολιτογραφηθεί**

Κόμμα που έλαβε την εισφορά	Ημερομηνία εισφοράς	Ποσό €	Ημερομηνία απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου <sup>11</sup>	Ημέρες που μεσολάβησαν μεταξύ εισφοράς και απόφασης (απόλυτος αριθμός)
ΔΗΣΥ	31.3.2016	4.000	7.3.2017 / 12.12.2018	341 / 986
ΔΗΣΥ	30.4.2016	50.000	13.5.2016	13
ΔΗΣΥ	30.6.2016	4.000	7.3.2017 / 12.12.2018	250 / 895
ΔΗΣΥ	31.12.2016	25.000	21.12.2016	10
ΔΗΣΥ	2018	2.000	12.3.2014	1.755 (τουλάχιστον)
ΔΗΣΥ	31.1.2018	50.000	13.5.2016	628
ΔΗΣΥ	31.1.2018	25.000	13.7.2016	567
ΔΗΣΥ	28.2.2018	20.000	25.7.2019	512
ΔΗΣΥ	2019	1.500	18.12.2018	378 (τουλάχιστον)
ΔΗΣΥ	2019	1.500	12.3.2014	2.120 (τουλάχιστον)
ΔΗΣΥ	2019	5.000	21.12.2016	1.105 (τουλάχιστον)
ΔΗΣΥ	2019	1.500	30.10.2013	2.253 (τουλάχιστον)
ΔΗΣΥ	31.5.2019	10.000	13.7.2016	1.052
ΔΗΣΥ	30.11.2019	20.000	26.9.2018	430
ΔΗΣΥ	30.11.2019	20.000	28.3.2018	612
ΔΗΣΥ	31.12.2020	20.000	6.4.2016	1.730
ΔΗΚΟ	17.9.2018	30.000	13.4.2016	887
Ε.ΛΑ.Μ.	13.4.2021	5.000	21.12.2016	1.574
ΔΗΠΑ	3.12.2021	5.000	21.12.2016	1.808

<sup>11</sup> Για συνδεδεμένα πρόσωπα που πολιτογραφήθηκαν ομαδικά και, ως εκ τούτου, τα ονόματά τους δεν περιλαμβάνονταν στο αρχείο με τις ημερομηνίες έκδοσης των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο παραχωρήθηκε στην Υπηρεσία μας από το Υπουργείο Εσωτερικών, ως ημερομηνία απόφασης καταγράφηκε εκείνη που αντιστοιχεί στον συνδεδεμένο με αυτά επενδυτή.